

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- 5054428
Konu :7/47617 Esas Sayılı Soru Önergesi

05/10/ 2026

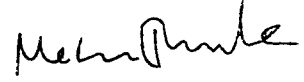
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/47617

İlgi : 12/08/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1913354 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye ait yazılı soru önergesine ilişkin cevap metinleri ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek 1: Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

2: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Cevap Metni

Ek 1:

**7/47617 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye
Bakanlığı Cevap Metni**

Sayın Mustafa BİLİCİ, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kâr Payı Destekli Fon Kullandırılmasına Dair Kanun çerçevesinde, T. Halk Bankası A.Ş. (Banka) tarafından esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanmasını teminen 2002 yılından itibaren yürürlüğe giren kararlar çerçevesinde Hazine faiz destekli krediler kullandırılmaktadır.

Söz konusu kredilere ilişkin uygulama esasları son olarak 2025-2027 yılları arasında kullanılacak kredileri kapsayacak olan 16.01.2025 tarihli ve 9436 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe giren Karar'da belirlenmiştir. Banka aracılığıyla esnaf ve sanatkârlara kullandırılan kredilere cari faiz oranları esas alınarak yüzde 50 indirim oranı uygulanmakta olup indirim nedeniyle oluşan fark Devlet bütçesinden karşılanmaktadır.

Bu kapsamda; 2026 yılı Ağustos sonuna kadar 137.810 esnaf ve sanatkara 114 milyar TL Hazine faiz destekli kredi kullandırılmış olup bu kapsamda faiz desteği verdiğimiz esnaf ve sanatkar sayımız 756.603'e, kredi bakiyesi ise 311 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2026 yılı boyunca esnaf ve sanatkarların finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla 70 milyar TL tutarında faiz desteği sağlanması öngörülmektedir.

Çiftçilerimiz için, 5570 sayılı Kanun uyarınca yayımlanan Kararlar çerçevesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından tarımsal üreticilere Hazine faiz/kâr payı destekli krediler/finansmanlar kullandırılmakta, bu krediler/finansmanlar ertelenebilmekte veya taksitlendirilebilmektedir.

Bununla birlikte 2024-2026 yılları için yürürlükte olan Kararlarda, 28 üretim konusu bazında kredi/finansman üst limitleri ve Bakanlığımızca karşılanan faiz/kâr payı oranları belirlenmekte olup 2 milyon TL ile 200 milyon TL arasında değişen üst limitlerle kullandırılan kredilerde/finansmanlarda, faizin/kâr payının yüzde 25 ile yüzde 100 arasında değişen oranlardaki bölümü Bakanlığımızca karşılanmakta olup Bakanlığımızca ortalama faiz/kâr payı karşılama oranı yaklaşık yüzde 70'tir. Birçok üretim konusunda "özellikli indirim kriterleri" tanımlanmış olup söz konusu kriterleri sağlayan üreticilerin standart indirim oranlarına ek olarak söz konusu kriterlere ait indirim oranlarından da yararlanabilmesi sağlanmaktadır.

Bu itibarla hazine faiz/kâr payı destekli kredi/finansman uygulaması kapsamında 2026 yılı Ağustos sonuna kadar 789.505 çiftçi tarımsal üreticiye 529 milyar TL Hazine faiz destekli

kredi kullanılmış olup bu kapsamda faiz desteği verdiğimiz tarımsal üretici sayımız 1.132.161'e, kredi bakiyesi ise 988 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2026 yılı boyunca tarımsal üreticilere 270 milyar TL tutarında faiz desteği sağlanması öngörülmektedir.

Sağlanan bu imkân kapsamında, yıllar içinde geniş bir kesime ulaşılmış olup esnaf ve sanatkârlar ile tarımsal üreticiler için finansmana erişim kolaylaştırılmıştır. Böylece ekonomik ve tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliği desteklenmiş, yıllar içinde artan talebe paralel olarak bütçede ayrılan ödenekler de bu ihtiyacı karşılayacak şekilde düzenlenmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından yürütölen Hazine destekli kefalet sistemi (Sistem) ile, KOBİ'lerimiz öncelikli olmak üzere finansmana erişim sorunu yaşayan işletmelere güncel ekonomik ihtiyaçlar doğrultusunda destek sağlanmaktadır.

Sistem kapsamında halihazırda 23 adet destek paketi yürürlükte olup söz konusu destek paketleri kapsamında 11.09.2026 tarihi itibarıyla 167,3 milyar TL kefalet karşılığı 195 milyar TL kredi kullanılmıştır. Halihazırda kullanılabilecek 140,2 milyar TL kefalet karşılığı 168,9 milyar TL kredi imkânı bulunmaktadır. İlgili mevzuat ve söz konusu paketlerde belirlenen şartların karşılanması halinde işletmeler anılan desteklerden faydalanabilmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımıza iletilen muhtelif talepler ve güncel ekonomik ihtiyaçlar Bakanlığımızca sürekli olarak değerlendirilmekte olup Sistem kapsamında yürürlüğe alınan destek paketleri özelinde gerekli güncellemeler yapılmakta ve gerekli olması halinde yeni destek paketleri hayata geçirilebilmektedir.

Ek 2:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Cevap Metni

Kredi faiz oranları, para politikası kararları ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti ile uyumlu hareket etmektedir. 2025 yılının ikinci yarısından itibaren politika faizinde yapılan indirimler, şubat ayı sonundaki jeopolitik gelişmelere kadar olan dönemde kredi fiyatlamalarına yansımıştır. Ancak, jeopolitik gelişmelerin enflasyon görünümü üzerinde oluşturabileceği riskleri sınırlamak amacıyla zamanlı bir şekilde para politikasını sıkılaştırıcı bazı tedbirler almıştır.

Diğer taraftan, kredi büyümesinin dezenflasyon patikası ile uyumlu gerçekleşmesini sağlamak amacıyla kredi büyüme sınırları uygulanmaktadır. Kredi büyüme sınırları aşırı kredi büyümesine karşı sigorta işlevini yerine getirirken, kredi türlerine göre yapılan farklılaştırmayla küçük ölçekli işletmelerin finansmana erişimi desteklenmektedir. 2025 yılı son çeyreğinde hızlanan kredi büyümesi 2026 yılı ikinci çeyreğinden itibaren belirgin şekilde yavaşlamıştır. Para politikasındaki sıkı duruşa ilave olarak makroihtiyati politika adımları neticesinde TL ticari kredi büyümesi yüzde 35'e; toplam kredi büyümesi ise yüzde 25'e kadar gerilemiştir. YP krediler ile KOBİ dışı firmalara kullanılan TL krediler için daha sıkı büyüme sınırları (8 haftalık dönemde sırasıyla yüzde 0,5 ve yüzde 2) belirlenmiştir.

KOBİ'lere kullanılan kredilerde ise büyüme sınırı daha yüksek (yüzde 4,5) belirlenmiştir. Hazine destekli esnaf kredileri kredi büyümesi uygulamasından muaf iken, diğer esnaf kredileri de KOBİ büyüme sınırı içerisinde değerlendirilmektedir. KOBİ'lere yönelik bazı krediler kredi büyüme sınırından istisna tutulmuştur. Söz konusu istisnalar ihracat, yatırım ve tarım kredileri ile KOSGEB finansman desteğiyle kullanılan krediler, kredi garanti kurumlarının kefaletiyle kullanılan kredilerden TCMB tarafından uygun görülenler ve uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarından sağlanan kaynaklarla sürdürülebilirlik kapsamında kullanılan kredileri de içermektedir. Bireysel kredilerde ise kredi kartları ve konut kredileri büyüme sınırına tabi değildir.

Dezenflasyon sürecinin devamının, finansman maliyetlerinin kalıcı olarak gerilemesi ve finansmana erişim açısından önemli bir ön koşul olduğu değerlendirilmektedir.